

Kajaanin kaupungin talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027–2028 laadintaohje

Kaupunginhallitus 20.5.2025

Sisällysluettelo

1.	Taloussuunnittelun tavoitteet ja periaatteet.....	2
2.	Vuoden 2026 talousarvioraami.....	3
3.	Talousarvion tavoitteiden asettaminen	8
4.	Kaupungin liikelaitokset	13
5.	Tytäryhteisöt	14
6.	Kuntayhtymät ja niiden liikelaitokset.....	15
7.	Talousarvion valmisteluaikataulu	16

1. Taloussuunnittelun tavoitteet ja periaatteet

Kunnan taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee osoittaa riittävät resurssit asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osoittaa, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan. Suunnitelmien tulee turvata kunnan tehtävien hoitaminen. Toisaalta suunnitelmien on oltava realistisia siten, että kunnan talouden tasapaino voidaan säilyttää tai saavuttaa suunnittelukaudella. Talousarvion laadinnassa on otettava huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Talouden suunnittelussa lähtökohtana ovat strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoitujen talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinon kehitys sekä muut toimintaympäristön muutokset. Talousarviossa ja -suunnitelmassa otetaan huomioon koko kuntakonserni niin, että tytäryhteisöjen toiminta ja talous kytketään tavoitteiden avulla tiiviisti kunnan strategiaan.

Talousarvion tavoitteet

Kuntalaki edellyttää kunnan toiminnalta tavoitteellisuutta ja suunnitelmallisuutta. Valtuuston ja kunnan muiden toimielinten on talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksyttävä toimintaa ja taloutta koskevat tavoitteet. Toiminnan tavoitteilla ohjataan kunnan toimintaprosesseja ja talouden tavoitteilla tulo- ja pääomarahoitusta sekä resurssien jakoa. Tavoitteet on pyrittävä asettamaan siten, että ne kattavat tehtäväalueen perustehtävät ja ovat toteutettavissa niihin osoitetuilla voimavaroilla.

Kunnan toiminnalle asetettavien tavoitteiden tulee olla mahdollisimman konkreettisia ja yksiselitteisiä. Tavoitteiden laadinnassa tulee huomioida seuraavat asiat:

- Tavoitteiden tulee tukea kuntastrategian toteuttamista.
- Tavoitteiden tulee kuvata kunnan aikaansaannoskykyä ja positiivisia vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin sekä kunnan elinvoimaisuuteen. Hyvinvointihyödyillä tarkoitetaan kunnan toimenpiteillä aikaansaatuja positiivisia vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin.
- Tavoitteita tulee asettaa mahdollisimman kattavasti eri toiminnolle, mutta kuitenkin siten, että keskitytään esimerkiksi suoritettun riskienarvioinnin perusteella olennaisiin tavoitteisiin.
- Tavoitteiden tulee olla riittävän haastavia, mutta kuitenkin niin realistisia, että ne on mahdollista saavuttaa esimerkiksi toimintaa tehostamalla.
- Asetettavien tavoitteiden tulee olla sellaisia, että kunta voi vaikuttaa omilla toimenpiteillä niiden toteutumiseen ja että niiden toteutumista voidaan mitata tai arvioida.

Talousarviossa asetetaan kaupungin aluetta, asemaa, väestöä ja kokonaistaloutta koskevat tavoitteet. Kokonaistaloutta koskevilla tavoitteilla on kiinteä yhteys kaupungin talouden vakauteen ja tasapainoon.

Tavoitteiden mitattavuusvaatimus

Talousarvioissa ja -suunnitelmassa asetettavien tavoitteiden tulee olla selkeitä, jotta niitä voidaan mitata mahdollisimman yksiselitteisillä ja konkreettisilla mittareilla ja menetelmillä. Mittarit voivat olla määrällisiä tai laadullisia.

Riskienarviointi tavoitteiden asettamisessa

Talousarvion laadinnan yhteydessä tulee analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa kunnan ja kuntakonsernin tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttavien tapahtumien tunnistamisen ja arvioinnin tulee siten olla osa tavoitteiden asettamista.

2. Vuoden 2026 talousarvioraami

Talousarvioraami on kaupunginhallitukseen nähden sitova talousarvion valmistelupohja. Lautakunnat ja johtokunnat valmistelevat vuoden 2026 talousarvioesityksensä talousarvioraamin mukaisesti.

Talousarvioraami vuodelle 2026 on valmisteltu ulkoisten ja sisäisten tuottojen ja kulujen perusteella. Valmistelun lähtökohtana ovat vuoden 2024 tilinpäätös, vuoden 2025 talousarvio ja tilinpäätöksenuste, talouden sopeuttamissuunnitelman vuodelle 2026 kohdistuvat euromääräiset vaikutukset sekä toimialojen tiedossa olevat toiminnalliset muutokset.

Talousarvioraamin lähtökohtana on kustannusten kasvun hillitseminen, talouden sopeuttamissuunnitelman mukaisten toimenpiteiden edistäminen ja investointien toteuttaminen talouden kantokyvyn mukaisesti. Talouden tasapaino tulee saavuttaa suunnittelukaudella 2027–2028.

Verotulot

Verotulojen ennuste perustuu 5/2025 Kuntaliiton laatimaan kuntakohtaiseen veroennustekehikkoon. Kuntaliiton veroennustekehikossa yhteisöveroennuste perustuu kevään 2025 valtiovarainministeriön makroennusteeseen ja kiinteistöverotiedot perustuvat verohallinnon ennakkotietoihin. Kajaanin kaupungin yhteisöverojen jako-osuus on kasvanut vuodesta 2023 vuoteen 2025 yli 50 % poikkeuksellisen verovuoden 2022 kertymän takia. Talousarvioraamissa yhteisöveron jako-osuus on arvioitu vuoden 2023 tasolle korotettuna 6 %:lla ja yhteisöverokertymää on alennettu kuntaliiton veroennustekehikkoon verrattuna siten 1,8 milj. euroa. Kiinteistöveron osalta talousarvioraamissa on huomioitu alustavalla arviolla valmistuvien teollisten hankkeiden positiivinen kiinteistöverovaihtelu 0,2 milj. euroa.

Kaivosmineraalivero otettiin käyttöön 1.1.2024 ja Kajaani sai vuodelta 2024 kaivosmineraaliveroa n. 1,0 milj. euroa. Kaivosten sijaintikuntien osuus kaivosmineraaliveron tuotosta on 60 prosenttia ja valtion osuus 40 prosenttia. Verotuotto tilitetään niille kunnille, joissa kaivokset sijaitsevat. Terrafamen kaivosalue sijaitsee osittain n. 17 % osuudella Kajaanin alueella. Hallitus on suunnitellut kiristävänä kaivosveroa 50 milj. euroa. Veron tuottoon vaikuttaa louhittujen kaivosmineraalien arvo. Kaivosverotuotto on arvioitu talousarvioraamissa tasolle 2,3 milj. euroa.

Kajaani						S	1 000 €
0							
Yhteenvedo							
TILIVUOSI	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**	
Verolaji							
Kunnallisvero	64 297	66 254	65 449	69 938	71 483	74 029	
<i>Muutos %</i>	-52,2	3,0	-1,2	6,9	2,2	3,6	
Yhteisövero	6 335	7 319	7 457	8 062	8 528	8 945	
<i>Muutos %</i>	-32,9	15,5	1,9	8,1	5,8	4,9	
Kiinteistövero	11 360	11 831	11 703	11 728	11 728	11 728	
<i>Muutos %</i>	1,6	4,1	-1,1	0,2	0,0	0,0	
VEROTULO KIRJATTAVA	81 992	85 404	84 609	89 728	91 738	94 702	
<i>Muutos %</i>	-47,1	4,2	-0,9	6,0	2,2	3,2	

Kuntaliiton kuntakohtainen veroennustekehikko 5/2025

(huom. ei sisällä kaivosveroa, yhteisöveron jako-osuus taulukossa v. 2025 tasolla)

Valtionosuudet

Valtionosuuksien arvio perustuu Kuntaliiton julkaisemiin ennakkolisiin valtionosuuslaskelmiin. Ennakollinen valtionosuuslaskelma sisältää kevään 2025 julkisen talouden suunnitelman mukaiset toimenpiteet sekä määräytymistekijöiden päivityksiä. Laskelmassa on huomioitu Tilastokeskuksen vuotta 2024 koskevat väestörakente- ja työttömyystilastot. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus perustuu valtiovarainministeriön huhtikuussa 2025 tekemiin veroennusteisiin.

OKM:n valtionosuudet on talousarvioraamissa arvioitu vuoden 2025 tasolla.

Talousarvioraamissa valtionosuuksia on arvioitu kertyvän yhteensä 52,1 milj. euroa.

Talouden sopeuttamissuunnitelma 2023–2026

Kevään 2024 aikana päivitetty talouden sopeuttamissuunnitelma vuosille 2023–2026 on otettu huomioon talousarvioraamin valmistelussa. Sopeuttamissuunnitelman toimet vahvistavat toimintakattetta vuonna 2025 3,58 milj. euroa ja vuonna 2026 2,02 milj. euroa. Toimialojen ja liikelaitosten on valmisteltava ja toimeenpantava talouden sopeuttamistoimet ja huomioitava ne täysimääräisesti talousarvioon. Talouden sopeuttamisen viitekehys ja periaatteet tulee ottaa edelleen huomioon talousarviovalmistelussa.

TOTEUMA 2024/ARVIO 25-26	31.12.2023	31.12.2024	ARVIO 2025	ARVIO 2026	Yht.
Konsernipalvelut	295 000	166 700	702 380	195 000	
Sivistystoimiala	26 800	273 159	1 397 553	1 240 725	
Ympäristötekniinen	21 300	219 970	848 275	408 875	
Koulutusliikelaitos	88 000	149 344	180 000	45 000	
Mamselli			245 000	75 000	
Vilake			20 000	20 000	
Vesi			188 638	45 004	
TOTEUMA YHTEENSÄ	431 100	809 173			1 240 273
<i>Tavoite yhteensä</i>	<i>897 875</i>	<i>833 143</i>	<i>3 581 846</i>	<i>2 029 604</i>	<i>7 342 467</i>

TE-Palvelut ja työttömyysetuudet

TE-uudistus muutti talouden rakennetta vuonna 2025. Työllisyyspalveluiden tuottaminen siirtyi valtiolta kuntien vastuulle ja samalla kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoittamisesta kasvoi. Työllisyyspalveluiden ja työttömyysetuuksien rahoittaminen toteutetaan valtiosuusjärjestelmän kautta yleiskatteisena valtiosuusrahoituksena.

TE Palveluiden rahoituksessa on kahden vuoden siirtymäaika. Siirtymäajan aikana osa laskennallisesta rahoituksesta korvataan kustannustietoihin perustuvalla rahoituksella. Vuonna 2026 rahoituksesta määräytyy 25 % kustannusten mukaan ja 75 % rahoitusmallin mukaisesti.

Työllisyyspalveluiden järjestäminen ja työttömyysetuuksien taso on arvioitu talousarvioraamiin kustannusneutraalisti. Talouden sopeuttamissuunnitelman päivittämisen yhteydessä tavoitteeksi asetettiin TE-uudistuksen siirtyvien kustannusten ja siirtyvän valtiosuusrahoituksen täysimääräinen tasapainottaminen vuodesta 2025 alkaen. Vuoden 2025 laskelmien mukaan Kajaanin kaupungin on sopeutettava TE-palveluiden järjestämisen kustannuksia yhteensä n. 1 milj. euroa vuosien 2026–2027 aikana.

Sote- ja pelastustoimen kiinteistöt

Kuntalain 126 §:n mukaan kunnan hoitaessa 7 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus). Kiinteistöjen vuokraaminen hyvinvointialueille on yhtiöittämisvelvoitteen kuuluvaa toimintaa eikä se sisälly myöskään 127 §:n mukaisiin poikkeuksiin yhtiöittämisvelvoitteesta. Kunta toimii lähtökohtaisesti kilpailutilanteessa markkinoilla. Kunnan on siis hyvä arvioida kuntansa tilannetta pitäen kuitenkin mielessä se, että kynnys tulkintaan, ettei kunnassa olisi kiinteistönvuokrausmarkkinoita on korkea.

Kajaanin kaupunki vuokraa tiloja Kainuun Hyvinvointialueelle. Vuokrasopimukset siirtyivät sote-uudistuksen yhteydessä Kainuun Hyvinvointialueelle. Kaupunginvarikon ja Pelastuslaitoksen yhteishankkeen yhteydessä laadittiin ko. tiloja koskeva uusi vuokrasopimus Kainuun HVA:n kanssa. Siirtyneiden sopimusten yhtiöittämisvelvoitetta koskeva juridinen tulkinta on avoinna. Kajaani käynnistää yhtiöittämisselvityksen kaupunginvarikon ja pelastuslaitoksen osalta talousarvion valmisteluvaiheessa. Muiden Kainuun HVA:lle vuokrattujen tilojen osalta kaupunki selvittää strategisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisinta toimintamallia sekä yhtiöittämisvelvoitteen juridista tulkintaa.

Kajaanin kaupunki (kaupunki + liikelaitokset)

Ulkoinen tuloslaskelma Kajaanin kaupunki, sisältäen liikelaitokset.

Kajaanin kaupunki						
Peruskaupunki ja liikelaitokset				KH 20.5.2025	laskennallinen	laskennallinen
Tuloslaskelma (1.000 €) ulkoiset	TP2024	TA 2025	TPE 2025	TA2026 RAAMI	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	31 376	32 175	32 175	32 334	32 548	33 101
Valmistus omaan käyttöön	557	575	575	500	438	445
Toimintakulut	-158 679	-170 550	-170 550	-171 524	-171 054	-173 962
<i>Toimintakulujen muutos %</i>	-0,5	7,5	7,5	0,6	-0,3	1,7
TOIMINTAKATE	-126 746	-137 800	-137 800	-138 690	-138 068	-140 415
<i>Toimintakatteen muutos %</i>	1,2	8,7	8,7	0,6	-0,4	1,7
Verotulot	85 404	86 147	85 609	90 428	92 438	95 402
<i>Verotulojen muutos %</i>	4,2	5,1	0,2	5,9	2,2	3,2
Valtionosuudet	50 202	53 986	53 557	52 106	52 906	53 276
<i>Valtionosuuksien muutos %</i>	6,4	14,4	6,7	3,8	1,5	0,7
<i>Verorahoitus yhteensä</i>	135 606	140 133	139 166	142 534	145 344	148 678
<i>Verorahoituksen muutos %</i>	5,0	3,3	2,6	2,4	2,0	2,3
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	93	100	100	100	100	100
Muut rahoitustuotot	17 352	10 828	10 828	11 400	11 400	11 400
Korkokulut	-1 536	-1 996	-1 996	-2 100	-2 200	-2 400
Muut rahoituskulut	-3 172	-144	-144	-144	-144	-144
Rahoitustuotot ja -kulut	12 737	8 788	8 788	9 256	9 156	8 956
Vuosikate	21 596	11 120	10 153	13 100	16 432	17 219
Suunnitelmapoistot	-15 295	-15 782	-15 781	-15 700	-15 800	-15 700
Arvonalentumiset	-3 027					
Satunnaiset erät						
Tilikauden tulos	3 274	-4 662	-5 628	-2 600	632	1 519
Tilinpäättösiirrot		2 357	2 357	2 600	2 100	2 100
Tilikauden yli- / alijäämä	2 766	-2 305	-3 271	0	2 732	3 619

Toimielinkohtainen talousarvioraami/toimintakate:

Kajaanin kaupungin TALOUSARVIOARAAMI		TP2024	TA2025	TPE 2025	TALOUSARVIO RAAMI 2026
Sis. ulkoiset ja sisäiset erät					
Konsernipalvelut	Konsernipalvelut (Ei sis. TE)	-12 605	-14 137	-14 137	-14 458
	Työllisyyspalvelut & työllisyysalue	-1 173	-5 489	-5 489	-4 989
	Työttömyysetuudet	-2 094	-4 270	-4 270	-4 484
Konsernipalvelut	Kainuun Liitto	-1 348	-1 389	-1 389	-1 417
Konsernipalvelut	Ympäristöterveydenhuolto	-1 123	-1 182	-1 182	-1 206
Konsernipalvelut	Toimintakate	-18 343	-26 467	-26 467	-26 553
Konsernihallinto	Poistot ja arvonalentumiset	-220	-152	-220	-150
Vuolijoen aluelautakunta	Toimintakate	-140	-141	-141	-140
Sivistystoimiala	Toimintatuotot	5 128	4 232	4 232	4 352
Sivistystoimiala	Toimintakulut	-85 461	-87 568	-87 568	-88 125
Sivistystoimiala	Toimintakate	-80 333	-83 336	-83 336	-83 773
Sivistystoimiala	Poistot ja arvonalentumiset	-869	-748	-700	-700
Ympäristötekniinen	Toimintatuotot	30 805	30 578	30 578	29 803
Ympäristötekniinen	Valmistus omaan käyttöön	557	575	575	500
Ympäristötekniinen	Toimintakulut	-29 296	-30 065	-30 065	-29 587
Ympäristötekniinen	Toimintakate	2 066	1 088	1 088	716
Ympäristötekniinen	Poistot ja arvonalentumiset	-14 381	-11 969	-11 700	-11 700
Kajaani peruskaupunki toimintakate		-96 750	-108 856	-108 856	-109 750
Liikelaitoksille välitetyt Valtionosuudet		-35 871	-34 534	-34 534	-34 534
Valtionosuudet		50 202	53 986	53 557	52 106
Verotulot		85 403	86 147	85 609	90 428
Rahoitustuotot ja -kulut		13 551	9 618	9 618	10 000
VUOSIKATE		16 535	6 361	5 394	8 250
Poistot ja arvonalentumiset		-15 470	-12 869	-12 620	-12 550
Satunnaiset tuotot ja -kulut				0	
Tilikauden tulos		1 065	-6 508	-6 508	-4 300
Tilinpäätössiirrot		-993	1 383	1 383	2 200
Tilikauden yli-/alijäämä (+ ylijäämä - alijäämä)		72	-5 125	-5 125	-2 100
Liikelaitosten tulokset					
		TP2024	TA2025	TPE 2025	TALOUSARVIO RAAMI 2026
Kajaanin Vesi		1 481	1 354	1 354	1 400
Mamselli		320	14	14	100
Koulutusliikelaitos		867	1 452	1 452	600
Kaupunki + Liikelaitokset		2 766	-2 305	-3 096	0

Investointiraami

Investointiesitykset valmistellaan talousarvioprosessin yhteydessä vuosille 2026–2028. Investointien pidemmän aikavälin kestävä taso on, että investoinnit eivät ylitä vuosikatetta. Investointien taso tasapainotetaan vastaamaan kaupungin taloudellista kantokykyä.

Kajaanin kaupungin ja liikelaitosten vuosikate talouden suunnitelmavuosina 2026–2028 on keskimäärin n. 15,5 milj. euroa. Kajaanin kaupungin ja liikelaitosten vuoden 2026 talousarvion investointimenojen tavoitetaso on yhteensä 15,6 milj. euroa. Lähtökohtana investointisuunnitelmalle toimii talousarvion 2025 investointisuunnitelma, jossa vuodelle 2026 peruskaupungin investointien osuus on 12,5 milj. euroa ja liikelaitosten osuus 3,1 milj. euroa. Taloussuunnitelmassa keskimääräinen investointien tavoitetaso on 15 milj. euroa vuodessa (TS2026-2028 yhteensä 45 milj. euroa).

Lainakanta ei saa ylittää suunnittelukaudella vuoden 2027 loppuun asti vuoden 2022 tasoa 140 miljoonaa euroa. Tulorahoituksen tulee riittää vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

3. Talousarvion tavoitteiden asettaminen

Kaupunkistrategia

Talousarviossa toimialoille, liikelaitoksille ja tytäryhteisöille asetetaan mitattavat toiminnalliset tavoitteet, joilla toteutetaan kaupunkistrategiaa.

[Kajaani-aikaa elämälle! -kaupunkistrategian](#) tavoitteena on, että vuonna 2026 kajaanilaiset ovat ylpeitä kotikaupungistaan Kainuun menestyvänä maakuntakeskuksena.

Kajaani – aikaa elämälle!

Suuntaamme tulevaisuuteen kolmella teemalla:

- 1. Menestyvä kaupunki**
Olemme kiinnostava kaupunki kotimaisille ja ulkomaisille osaajille. Opiskelijat hakeutuvat Kajaaniin.
- 2. Lasten ja nuorten kaupunki**
Edistämme lasten ja nuorten turvallisuutta sekä yhteisöllisyyttä. Nuorilla on mielekästä tekemistä. Lasten ja nuorten on hyvä kasvaa Kajaanissa.
- 3. Resurssiviisas luontokaupunki**
Käytämme resurssejamme harkitusti, hyvinvointia ja kestävää kehitystä edistävästi.

Toiminnallisten tavoitteiden määrittäminen, sisäinen valvonta ja riskienarviointi

Kaupunginvaltuuston 28.3.2022 hyväksymän Kajaanin kaupunkistrategian 2023–2026 mukaisesti tasapainoinen talous varmistaa kaupungin elinvoiman.

Kajaanin kaupungin talouden suunnittelua ohjataan seuraavilla talouden tavoitteilla:

- Toimintakatteen kasvu on pienempi tai yhtä suuri kuin verorahoituksen kasvu
- Vuosikate kattaa poistot
- Tilikauden tulos on positiivinen
- Investointien omarahoitussuus on suurempi kuin 60 %
- Konsernin lainamäärä on pienempi tai yhtä suuri kuin valtakunnan keskiarvo

Lisäksi taloudenhoidon periaatteena on, että investoinnit perustuvat vahvaan harkintaan ja talouden kantokykyyn ja että konserniyhtiöissä toimitaan kuntakonsernin kokonaisueta huomioon ottaen.

Yllä mainitut tavoitteet ohjaavat taloussuunnittelua. Taloudelliset tavoitteet saavuttamalla varmistetaan kestävä taloudellinen pohja pitkällä aikavälillä.

Toimielimet ja liikelaitokset tallentavat talousarviotavoitteisiin liittyvät tuloskortit TargetorPro-ohjelmassa.

Sisältö	Ohje/Kuvaus
Perustehtävä	Hallintosäännön mukainen lyhyt kuvaus toimialan, tulosalueen, liikelaitoksen ja tytäryhtiön tehtävästä (esitetytynä valmiiksi)
Toimintaympäristön muutos, talouden sopeuttamissuunnitelman toteuttaminen ja talousarvion perustelut	<p>Toimintaympäristön muutos: (toimialataso)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mitkä keskeiset muutosvoimat vaikuttavat toimintaan tulevina vuosina? Muutosvoimat voivat olla esim. taloudellisia, poliittisia, sosiaalisia, ekologisia tai teknologisia, esim. väestö-, talous- ja aluekehitys, lainsäädäntö, arvojen ja elämäntapojen muutokset, teknologian kehitys <p>Talousarvion perustelut: (toimialan/tulosalueen tavoitteet)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esitetään kuntalaisten hyvinvointia ja kunnan elinvoimaisuutta koskevat tavoitteet tehtäväalueella. • Esitetään toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet suunnittelu-kaudella.
Valtuustoon nähdessä sitovat toiminnalliset tavoitteet	<p>Toimialan / liikelaitoksen / tytäryhteisön kaupunkistrategiaa toteuttavat ydintavoitteet (2–4 kpl).</p> <p>Strategiset teemat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elinvoima ja osaaminen • Lapset ja nuoret • Kestävä kehitys <p>Toiminnallinen tavoite:</p> <p>Toiminnalliset tavoitteet toteuttavat kaupunkistrategiaa. Tavoitteiden on oltava ymmärrettäviä, perusteltuja, myönteisiä ja saavutettavissa olevia. Tavoitteilla on oltava selkeä yhteys siihen, kuka vastaa tavoitteen toteutumisesta, miten se pystytään toteuttamaan ja millä määrärahoilla se toteutetaan.</p> <p>Mittari:</p> <p>Tavoitteita on pystyttävä mittaamaan määrällisesti tai laadullisesti siten, että tavoitteen toteutumista voidaan arvioida.</p> <p>Tavoite 2026:</p> <p>Mittarin tavoite, joka on ko. vuonna saavutettava. Tavoitteen on oltava riittävän haastava, mutta kuitenkin saavutettavissa oleva.</p>
Lautakuntaan/johdokuntaan nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet	<p>Toimialan / liikelaitoksen kaupunkistrategiaa toteuttavat sitovat tavoitteet tulosalueittain. Huom. Priorisoi ja tiivistä!</p> <p>Toiminnallinen tavoite, mittari ja tavoite 2026 kts. yltä.</p>

	<i>(Ei koske tytäryhteisöjä).</i>
Tunnusluvut	Toimialan / liikelaitoksen keskeiset tunnusluvut taloussuunnitelmakaudella. <i>(Ei koske tytäryhteisöjä).</i>
Sisäisen valvonnan suunnitelma	Toimialat ja liikelaitokset laativat sisäisen valvonnan suunnitelman sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. (Linkki ohjeeseen / Intra) Sisäisen valvonnan toimenpiteiden tulee olla konkreettisia valvontatoimenpiteitä. Toimielimet tunnistavat oman toiminnan kannalta keskeiset sisäisen valvonnan toimenpiteet.
Riskienarviointi	Riskien arviointi toteutetaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. (Linkki ohjeeseen / Intra) Talousarviossa esitetään kooste merkittävimmistä riskeistä. Riskien arviointi toteutetaan Granite- ohjelmassa ja raportit liitetään talousarvioon talouspalveluiden toimesta. Tytäryhteisöt esittävät merkittävimmät riskit TargetorPro -tulokorteille.

Käyttötalouden ja investointien suunnittelu

Talousarvio laaditaan sillä tarkkuudella, että erillisiä käyttösuunnitelmia ei laadita.

Talousarvioluvut syötetään tilitasolla. Määrärahat esitetään verottomina (ALV 0 %), kun toiminnot kuuluvat vähennys- tai palautusoikeuden piiriin.

Talousarvion investointiprosessi koordinoidaan keskitetysti talouspalveluiden toimesta.

Toimielimien ja liikelaitosten tulee huolehtia siitä, että kaikki päätöksentekoa koskevat materiaalit on tallennettu asianhallintajärjestelmään sekä taloussuunnitteluohjelmaan.

Toimintatuottojen suunnittelu

Ulkoiset myynti- ja maksutuotot tulee tarkastella kaikilla osa-alueilla ja tehdä tuotteiden ja palveluiden hinnoitteluun indeksikorotukset palvelua/tehtävää keskeisesti kuvaavien indeksien mukaisesti täysimääräisenä.

Peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2026 on 3,8 %. Tämä julkisten menojen hintaindeksi mittaa valtion- ja kuntatalouden ja menojen hintakehitystä, joten kyseistä indeksiä voi käyttää myynti- ja maksutuottojen määrittämisessä, mikäli palvelua kuvaavia indeksejä ei ole käytettävissä tai indeksejä ei ole sopimusperusteisesti määritetty.

Toimintakulujen suunnittelu

Talousarvion valmistelussa vuodelle 2026 toimintakulut tulee suunnitella kuluryhmittäin, tilitasoisesti. Toimintakulujen suunnittelussa tulee ottaa huomioon hankintasopimusten mukaiset tiedossa olevat hintatasot ja -muutokset. Talousarvion valmistelussa on yksilöitävä palveluiden ostojen, aineiden ja tarvikkeiden ja muiden toimintakulujen suunnittelu tarkalla tasolla. Toimintakulujen suunnittelussa tulee myös etsiä aktiivisesti kustannussäästöjä, jotta yleistä kustannusten kasvua pystytään kompensoimaan ja toteuttamaan sopeuttamissuunnitelman tavoitteita.

Henkilöstösuunnittelu

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on henkilöstökulujen pienentäminen pidemmällä aikavälillä ja henkilöstöresurssien käytön tehostaminen kaupunkitasoisesti. Talousarvion laadinnan yhteydessä tulee läpikäydä ja arvioida henkilöstön tarvetta, määrää ja rakennetta.

Henkilöstösuunnittelussa tulee täysimääräisesti toteuttaa talouden sopeuttamisen mukaisia toimenpiteitä ja eläköityvien hyödyntämisen suunnitelmia. Jokainen täytettävä virka ja työsuhde on harkittava tarkkaan palvelutarpeiden, taloudellisten perusteiden ja reunaehtojen mukaisesti. Henkilöstöä tulee hyödyntää monipuolisesti kaupunkitasoisesti, yli organisaatorajojen. Talousarviossa tulee esittää ja perustella kaikki uudet talousarviovuodelle suunnitellut tehtävät ja virat toimialoitain ja liikelaitoksittain.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimusten nykyinen sopimuskausi on 1.5.2025 – 29.2.2028. Perusratkaisun palkankorotukset ovat sopimuskauden aikana yhteensä 7,37 prosenttia. Korotukset jakautuvat siten, että vuonna 2025 palkat nousevat 2,5 prosenttia, vuonna 2026 2,47 prosenttia ja vuonna 2027 2,4 prosenttia. Kehittämishjelman 2026–2028 mukaan palkat nousevat normaalien sopimuskorotusten lisäksi 0,4 prosenttia vuonna 2026, 0,4 prosenttia vuonna 2027 ja 1 prosentin vuonna 2028.

Henkilösivukulut vuodelle 2026 on tallennettu taloussuunnitteluohjelmaan valmiiksi. Lomaraha varataan 2026 täysimääräisenä eli 6 % palkkasummasta. Kevan tasausmaksu vuodelle 2026 budjetoidaan keskitetysti talouspalveluiden toimesta Kevan budjetoitiohjeen mukaisesti.

Henkilöstökulujen kohdentamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Ensisijaisesti kulut kohdennetaan suoraan toiminnoille eli tuotettavalle palvelulle, prosenttijaoissa käytetään olennaisuuden periaatetta. Henkilöstökulujen budjetoinnissa tulee varmistaa, että henkilöstön HTV-määrät ja palkat ovat oikein.

Työterveyshuollon kustannukset ja työterveyshuollon korvaukset budjetoidaan keskitetysti talouspalveluiden toimesta. Toimialojen ja liikelaitosten tulee budjetoida työnohjauspalveluiden kustannukset yksiköilleen tai varata toimialan hallintoon toimialaa koskeva varaus. Henkilöstöpalvelut varautuvat budjetoimalla kriisityönohjauksen osuuden.

Työyksiköiden työhyvinvoinnin edistämiseen Tyky-toimintaan työyhteisöpäivän toteuttamiseen (tilille 444004 TYKY-toiminta) budjetoidaan henkilöstöpalveluiden ohjeen mukaisesti 30 €/hlö työyksiköiden toimesta.

Liikunta- ja kulttuurietu Epassi 130 €/hlö budjetoidaan keskitetysti henkilöstöhallinnon toimesta Työhyvinvoinnin kustannuspaikalle.

Kajaanin kaupungin juhluvuosi 375

Kajaanin kaupunki juhlii ensi vuonna 375-vuotista historiaansa teemalla "Yhdessä". Syntymäpäivää vietetään 6.3.2026, ja merkkipäivää juhliitaan koko vuoden ajan. Kaupunki huomioi juhluvuoden järjestämällä tapahtumia ja yhteisöllisiä tilaisuuksia, osallistamalla kuntalaisia ja järjestämällä henkilöstöjuhlan. Juhluvuosi huomioidaan talousarvion 2026 valmistelussa.

Sisäiset erät

Talousarvioon sisällytetään ulkoiset ja sisäiset erät. Peruskaupungin sisäiset erät syötetään keskitetysti talouspalveluiden toimesta. Sisäiset vuokrat ja tilakeskuksen hallinnoimat ulkoiset vuokrat (*ulkoiset vuokratuotot ja -kulut*) viedään keskitetysti Tilakeskuksen toimittamien tietojen pohjalta talouspalveluiden toimesta.

Kaupungin sisäisten palveluiden veloitusperusteiden tulee vastata todellisia kustannuksia ja veloitusperusteita tulee päivittää vain perustellusti tarvittaessa. Sisäisten erien määräytymisperusteet ja volyymit tulee tarkastella ja sisäisten erien tasoa alentaa mahdollisuuksien mukaan.

Mahdolliset uudet sisäiset palvelut tulee ottaa huomioon talousarviota laadittaessa.

Kaupungin ja liikelaitosten väliset erät

Talousarvion syötössä käytetään kirjanpidon LLS-tilejä, kun kyse on kaupungin ja liikelaitosten välisestä eristä. LLS Tileille kirjattavat kaupungin ja liikelaitosten väliset erät syötetään keskitetysti talouspalveluiden toimesta.

Kajaanin Mamselli aterial- ja puhtaanapalveluiden kustannukset täsmäytetään ja sovitaan yhdessä palveluita myyvän ja ostavan osapuolen kesken. Erät viedään budjettiin keskitetysti talouspalveluiden toimesta.

Kaupungin ja liikelaitosten välisten sisäisten palveluiden veloitusperusteiden tulee vastata todellisia kustannuksia ja veloitusperusteita tulee päivittää vain perustellusti tarvittaessa. Sisäisten erien määräytymisperusteet ja volyymit tulee tarkastella ja sisäisten erien tasoa alentaa mahdollisuuksien mukaan.

Mahdolliset uudet sisäiset palvelut tulee ottaa huomioon talousarviota laadittaessa

Konsernipalveluiden kustannusten kohdistaminen

Konsernipalveluiden kustannuksia kohdistetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti toimialoille ja liikelaitoksiin. Konsernipalveluiden kustannusten kohdistaminen arvioidaan talousarvion laadintavaiheessa ja sovitaan yhdessä palveluita myyvän ja ostavan osapuolen kesken.

Konsernipalveluiden kustannuksia kohdistetaan toimialojen ja liikelaitosten talousarvioon seuraavien palveluiden osalta:

- Asianhallintapalvelut: Kokousten ja asioiden valmistelu (henkilöstökulujen osuus)
- Tietohallintapalvelut: KAMIT sopimuksen mukaan, tietohallintopalveluiden mukaiset tehtävät toimialoille ja liikelaitoksiin (henkilöstökulujen osuus)
- Henkilöstöpalvelut: Henkilöstöpalveluiden mukaiset tehtävät (henkilöstökulujen osuus)
- Talouspalvelut: Talouspalveluiden mukaiset tehtävät (henkilöstökulujen osuus)
- Hankintapalvelut: Hankintapalveluiden mukaiset tehtävät (henkilöstökulujen osuus)

Viestinnän ja markkinoinnin sekä sisäisen asiakaspalvelun kustannukset kohdistetaan toimialoille laskennallisina hallinnon vyörytyserinä. Riskienhallintapalveluiden kustannukset kohdistetaan yleishallintoon eikä niitä jaeta toimialoille ja liikelaitoksiin.

Konsernipalveluiden materiaalien, palveluiden ja liiketoiminnan muiden kulujen kustannukset esitetään JHS-kustannuslaskentasuositusten mukaisesti laskennallisina hallinnon vyörytyserinä toimialojen tuloslaskelmalla.

Investoinnit

Vuoden 2026 investointisuunnittelun lähtökohtana on voimassa oleva taloussuunnitelma 2026–2027. Kaupunki ei pysty rahoittamaan investointeja tulorahoituksella, vaan osa rahoituksesta tapahtuu velkarahoituksella ja sijoitustoiminnan tuotoilla. Tästä syystä kaikki investoinnit on harkittava erityisen tarkkaan.

Investoinnit ovat pysyviä eriä, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena. Käyttöomaisuuden ja muun pysyviin vastaaviin kuuluvan aineellisen omaisuuden hankintameno aktivoidaan ja kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Aktivoitavia investointimenoja ovat:

- Uudisrakentaminen
- Rakennuksen laajentaminen
- Perusparannus- korjaus, jolla alkuperäistä laatutasoa nostetaan
- Taloudellista pitoaikaa kasvattavat korjausmenot
- Koneiden ja laitteiden uusiminen, esim. hissien täydellinen uusiminen

Investointihankkeita eivät ole:

- Korjausmenot, jotka eivät nosta laatutasoa tai kasvata taloudellista pitoaikaa, esim. vaurioituneen omaisuuden ennalleen saattaminen tai laitteiden teknisestä vanhenemisestä aiheutuneet korjausmenot
- Vaikka menoihin liittyisikin useammalle tilikaudelle kohdistuvia tulo-odotuksia, voidaan korjausmenot kirjanpidossa kirjata joko kokonaan tai osittain kuluksi olennaisuuden periaatetta noudattaen. Kirjanpidossa aktivoinnin edellytyksenä on vastainen tulonodotus (kunnissa käyttö palvelutuotannossa)
- Kuluva käyttöomaisuus, kuten pienkoneet ja laitteet, puhelimet, verhot, lelut ja muut tarvikkeet.

Perusparannukset, uusinvestointien ja irtaimen omaisuuden osalta alle 10 000 euron investoinnit ja hankinnat käsitellään pääsääntöisesti kertapoistoina talousarvion käyttötalousmenona.

Kalustohankinnoissa vain toimipaikan ensikertaiseen kalustamiseen liittyvät hankinnat voidaan käsitellä investointimenona. Täydentäviä hankintoja ei voida enää pitää ensikertaisena kalustamisena, joten ne kirjataan käyttötalouteen.

Kaikki rakennusten ja kiinteiden rakenteiden investointiesitykset tulee valmistella yhteistyössä ympäristötekniikan toimialan kanssa.

Kajaanin kaupungin toimielimien ja liikelaitosten tietohallintoa koskevat investoinnit tulee suunnitella yhdessä Kajaanin kaupungin tietohallinnon kanssa.

Investointimenoja suunnitellessa tulee selvittää myös muut vaihtoehdot toteuttaa investointi. On selvitettävä palveluiden ostamisen mahdollisuudet ja kartoitettava myös muut kohteen rahoitusvaihtoehdot, esimerkiksi leasing -rahoitus.

Kaupungin talousarvioprosessi koordinoidaan keskitetysti talouspalveluiden toimesta osoitettuun investointiraamiin. Ympäristötekniikan toimialan tilakeskus- tulosalue varmistaa suunnitelmiin liittyvät käytännön toteutukset, ja osallistuu keskitetysti kaupungin kaikkiin investointisuunnitelmien valmisteluihin. Toimialojen tehtävä on toimittaa palveluntuottajalle investointikohteiden avauspyynnöt talousarviovuoden 2026 ja suunnitelmavuosien 2027–2028 investointikohteista. Talouspalvelut tallentavat tämän jälkeen keskitetysti hyväksytyt investointisuunnitelmat suunnittelujärjestelmään.

4. Kaupungin liikelaitokset

Liikelaitoksen talousarviossa noudatetaan samoja talousarvioperiaatteita kuin peruskunnan talousarviossa. Talousarvio laaditaan kalenterivuodeksi ja taloussuunnitelma laaditaan vähintään kolmeksi vuodeksi eteenpäin.

Liikelaitoksen johtokunnan on valmisteltava liikelaitoksen talousarvio ja – suunnitelma ja esitettävä se valtuustolle tässä ohjeessa esitetyillä perusteilla ja aikataulussa. Johtokunnan esitys liitetään osaksi kaupunginhallituksen esitystä talousarvioksi ja suunnitelmaksi valtuustolle.

Liikelaitoksen talousarviossa on tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa. Niissä esitetään liikelaitokselle asetettavat tavoitteet ja niiden toteutumista mittaavat tunnusluvut, talousarvioperustelut ja budjettilaskelmat.

Liikelaitokset syöttävät talousarvio- ja -suunnitelmatiedot tämän ohjeen mukaisesti.

Liikelaitosten sitovat tavoitteet:

Kajaanin Mamselli

- tuottovaatimus: peruspääoman korko 4 % (12 000 €)
- tilikauden ylijäämä ennen varauksia > 0 euroa

Kajaanin Vesi

- tuottovaatimus: peruspääoman korko 4 % (785 636 €)
- vuosittaiset normaalit korvaus- ja ylläpitoinvestoinnit katetaan tulorahoituksella

Kajaanin Kaupungin Koulutusliikelaitos

- tuottovaatimus: peruspääoman korko 4 % (30 000 €)
- tilikauden ylijäämä ennen varauksia > 0 euroa

5. Tytär yhteisöt

Tytär yhteisöille asetetaan seuraavat sitovat tavoitteet:

Kajaanin Teknologiakeskus Oy

- Vuokrausasteen tavoitetaso 95 prosenttia
- Tilikauden tulostavoite > 0

Loiste Oy

- Osingonmaksu tilikauden tuloksen perusteella yhtiön talouden tila ja maksukyky huomioon otettuna
- Yhtiön arvon jatkuva parantaminen

Kajaanin Energiatuotanto Oy

- Yhtiön toiminnan kehittäminen ja yhtiön arvon jatkuva parantaminen

Kainuun Voima Oy

- CHP laitoksen hallittu alasajo toiminnallisesti ja taloudellisesti sekä omaisuuserien realisoiminen ja jatkokäytön edistäminen.
- Vesivoimatuotannon kehittäminen omistajien tavoitteiden mukaisesti.

Kiinteistö Oy Kajaanin Pietari

- Tilikauden tulostavoite > 0
- Vuokrausasteen nostaminen > 93,5 prosenttiin (pidemmällä aikavälillä tavoite 98 %)
- Vuokrasaavat < 2,5 prosenttia vuokratuotoista

Asunto Oy Kajaanin Sammonkaaren Pietari

- Tilikauden tulostavoite > 0
- Vuokrausaste 100 %
- Vuokrasaavat < 2,5 prosenttia vuokratuotoista

Kiinteistö Oy Kajaanin Lohtajan Palvelukeskus

- Tilikauden tulostavoite > 0

Kajaanin Ammattikorkeakoulu

- Tilikauden tulostavoite > 0

- Rahoituspohjan vahvistaminen

Edukai Oy

- Tilikauden tulostavoite > 0

Tytäryhteisöt

Tytäryhteisöt tallentavat talousarviotavoitteisiin liittyvät tuloskortit TargetorPro-ohjelmassa. (kpl 3.2. ohje)

- Perustehtävä
- Toimintaympäristön muutos ja talousarvion perustelut
- Valtuuston nähden sitovat tavoitteet
- Kaupunkistrategiaa toteuttavat toiminnalliset tavoitteet
- Riskienarviointi
- HTV kehitys

Taloustietoina toimitetaan liikevaihdon ja tilikauden tuloksen kehitys vuosilta 2023–2024, ennuste vuodelle 2025 ja talousarvio vuodelle 2025 (liitteenä).

Tytäryhteisöjen käsittelemien talousarviotavoitteisiin liittyvien tuloskorttien tulee olla valmiita ja tallennettuina ohjelmaan **3.10.2025 mennessä**. Tytäryhteisöjen tulee käsitellä tavoitteet yhtiöiden hallituksissa.

6. Kuntayhtymät ja niiden liikelaitokset

Kuntayhtymille asetetaan seuraavat sitovat tavoitteet:

Kainuun jätehuollon kuntayhtymä

- Osuuksia vastaava peruspääoman korko

Kainuun Liitto

- Kajaanin maksuosuus korkeintaan talousarvioraamin 1,417 milj. euroa mukainen
- Osuuksia vastaava peruspääoman korko

7. Talousarvion valmisteluaikataulu

Toukokuu

- FPM: Järjestelmäkoulutus, syöttöpohjat avautuvat
 FPM: Talousarvion valmistelu. Käyttötalouden ja investointien määrärahojen tallennus. Targetor ja Granite.
 20.5.2025 Kaupunginhallitus: Talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027–2028 raamin ja laadintaohjeen hyväksyminen

Kesäkuu

- FPM: Talousarvion valmistelu. Käyttötalouden ja investointien määrärahojen tallennus. Targetor talousarviotavoitteet ja Granite riskienhallinta.

Heinäkuu

- FPM: Talousarvion valmistelu. Käyttötalouden ja investointien määrärahojen tallennus. Targetor talousarviotavoitteet ja Granite riskienhallinta.

Elokuu

- 8/2025 TARGETOR PRO: Talousarviotavoitteiden määrittäminen ja kirjaus, sisäisen valvonnan suunnitelma
 8/2025 GRANITE: Riskien arviointi ja -hallinta elokuun aikana
 8/2025 Toimielimien ja liikelaitosten talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitysten tarkastelu ja viimeistely

Syyskuu

- 10.9.2025 Kaupunginvaltuuston talousarvioseminaari
 29.9.2025 Laajan johtoryhmän talousarvioseminaari
 30.9.2025 Lautakuntien ja johtokuntien talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitykset

Lokakuu

- 3.10.2025 Tytäryhteisöjen talousarvioesitysten toimittaminen kaupunginhallitukselle
 7.-8.10.2025 KH seminaari: Talousarvioluonnoksen 2026 esittely kaupunginhallitukselle
 21.10.2025 KH: Vuoden 2026 kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosenttiesitykset
 10/2025 Tytäryhteisöjen talousarvioesitysten käsittely konsernijaostossa
 10/2025 Yhteistyötoimikunta: Talousarvion esittely

Marraskuu

- 11.11.2025 KV: Vuoden 2026 kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosenttien määrääminen
 13.11.2025 Kaupunginjohtajan talousarvioesitys, lehdistötilaisuus
 18.11.2025 KH: Talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman 2026–2027 hyväksyminen ja esitys valtuustolle

Joulukuu

- 9.12.2025 KV: Talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman 2026–2027 käsittely ja hyväksyminen
 12/2025 Liikelaitosten lopullisten talousarvioiden hyväksyminen valtuuston sitovien tavoitteiden pohjalta

Lisätietoja:

Talousarvion laadintaohje, päätöksenteko ja aikataulu:

talousjohtaja Joni Partanen puh. 044 421 4300, joni.partanen@kajaani.fi

Taloussuunnitteluohjelman käyttö, budjetointi ja tilipuitteet sekä TargetorPron käyttö:

talouspäällikkö Jaana Karhunen puh. 040 548 8465 jaana.karhunen@kajaani.fi

controller Erja Niittyviita puh. 040 539 2636 erja.niittyviita@kajaani.fi

controller Sauli Pietikäinen, puh. 044 710 0458, sauli.pietikainen@kajaani.fi

Talousarvion strategisten tavoitteiden asettaminen:

kehityspäällikkö Tuula Romppanen, puh. 044 710 0231,

tuula.romppanen@kajaani.fi

Talonrakennusinvestoinnit, investointisuunnitelma:

toimitilapäällikkö Markku Haverinen, puh. 044 710 0302

markku.haverinen@kajaani.fi

Henkilöstösuunnittelu:

henkilöstöjohtaja Jyrki Komulainen puh. 044 714 7551,

jyrki.komulainen@kajaani.fi

Tietohallinto:

tietohallintojohtaja Kari Myöhänen, puh. 044 710 0306,

kari.myohanen@kajaani.fi

Riskienhallinta, Granite-ohjelman käyttö:

riskienhallintakoordinaattori Teemu Korhonen, puh. 044 421 4121,

teemu.korhonen@kajaani.fi